

Drunkningsolyckor 2009

För första gången under 100

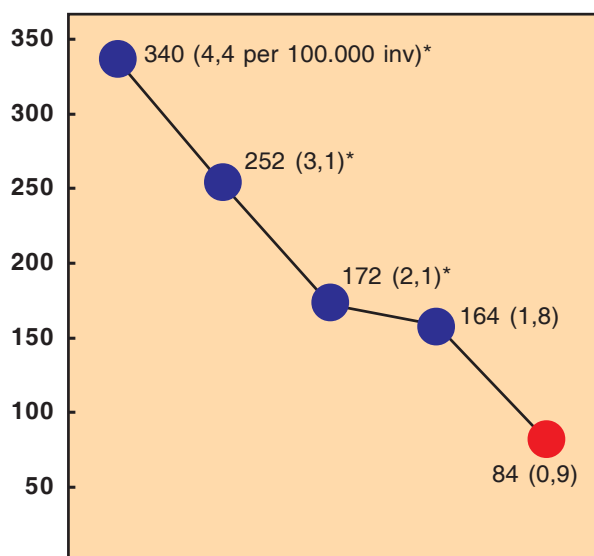
82 människor drunknade 2009

Enligt Svenska Livräddningssällskapet, SLS, sammanställning har 82 personer omkommit i drunkningsolyckor under 2009. Det är 25 färre än under 2008 då 107 personer omkom och det lägsta antalet registrerade drunkningsolyckor någonsin.

SLS har som ett delmål arbetat för att antalet omkomna genom drunkning ska hamna under 100 personer. Ett mål som 2009 uppfyllts med råge. Ett annat mål är att inga barn ska drunkna. Tyvärr klarade vi inte detta mål 2009. Av de 82 omkomna var åtta barn och ungdomar under 19 år. Under de två föregående åren har antalet drunkande varit fem per år vilket då varit de lägsta antalet registrerade någonsin.

Trots att det totala antalet olyckor har minskat är olyckor med fritidsbåtar många under 2009. Det kan till viss del förklaras av fler fritidsbåtar och att många inte så båtvana personer har skaffat en båt. Enda sättet att minska dessa olyckor är utbildning och ökad användning av flytväst. Förhoppningsvis kommer vi inom en snar framtid att få en lag som innebär att det måste finnas flytväst för alla ombord på svenska fritidsbåtar.

Antal omkomna i genomsnitt under 1960-, 70-, 80-, och 90-talen samt 2009

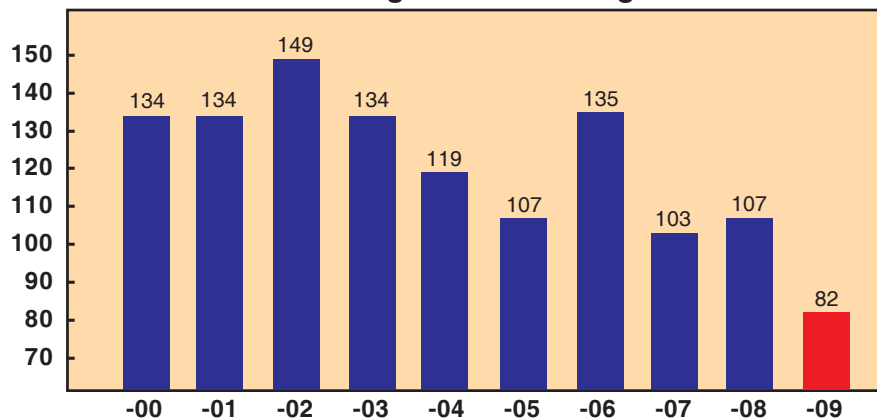

60-talet 70-talet 80-talet 90-talet 2009

*Exklusive utländska medborgare.

SLS sammanställning över antalet drunknade visar på en långsiktig minskning. Under 1990-talet redovisades 164 omkomna genom drunkning i snitt per år. Motsvarande tal för de senaste tio åren är 120 drunknade per år. *Se även tabellen ovan.*

Antal omkomna genom drunkning 2000 - 2009

Årsredovisningen exkluderar de personer som omkom under katastrofen i Sydostasien i december 2004

Historisk utveckling

Kring slutet av 1800-talet, när Svenska Livräddningssällskapet bildades, omkom i Sverige drygt 1000 personer (21,3 per 100.000 invånare) genom drunkning varje år.

Under 1940-talet sjönk antalet omkomna till cirka 500 per år (7,9 per 100.000 inv). Detta tack

vare en kraftig satsning på den allmänna simkunnigheten. Minskningen har sedan fortsatt i takt med att allt fler har lärt sig simma och fått kunskap i vattensäkerhet. Under åren 2000 till 2009 är snittet 120,4 omkomna per år (1,3 per 100.000 invånare).

Typ av olyckor

I tabellen till höger redovisas antal drunkningar per olyckstyp 2009 jämfört med år 2008.

På sidan tre visas tendenser för olyckstyperna och antal drunknade under de senaste 10 åren. Sidan fyra innehåller åldersfördelning och fördelning per månad.

Badolyckor

Antalet förolyckade vid bad har halverats till 13 personer 2009 (25 personer 2008). Minskningen kan dels förklaras med sämre sommarväder under 2009. En annan förklaring är SLS aktiva förebyggande informations- och utbildningsarbete.

Flera av de omkomna var över 50 år. Orsakerna till det stora antalet äldre omkomna är troligen dålig kondition i kombination med bristande vattenvana.

Fritidsbåtar

Antalet drunknade i samband med småbåtsolyckor har ökat från 30 till 35*.

Flera av olyckorna har inträffat i samband med fiske. I en del olyckor kan alkohol ha haft en bidragande effekt till olycksförloppet.

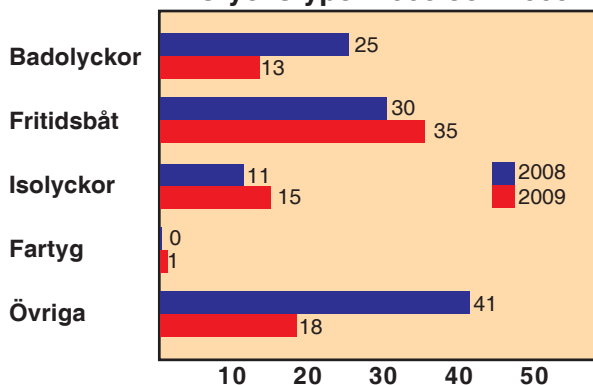
Trots en mångårig information om nyttan av att använda flytväst väljer tyvärr många bort denna enkla och billiga livförsäkring.

Föreskriftsarbete pågår som kommer att innebära att alla fritidsbåtar ska utrustas med flytväst för alla ombord. Beräkningar visar att fler än 20 liv skulle kunna ha sparats 2009 med obligatorisk användning av flytväst.

Isolyckor

15 personer omkom vid isolyckor 2009. Detta är en ökning med fyra personer jämfört med 2008. Snittet för de senaste tio åren är 17 omkomna i isolyckor per år. Av de omkomna drunknade sex i samband med skoterfärd på is.

Olyckstyper 2008 och 2009

Övriga olyckor

Under rubriken återfinns 18 olyckor där det varit svårt eller inte gått att fastställa det exakta händelseförloppet vid tillbudet (41 personer 2008). Framst rör det sig om troliga fall från bryggor och pirar.

Fiskeolyckor

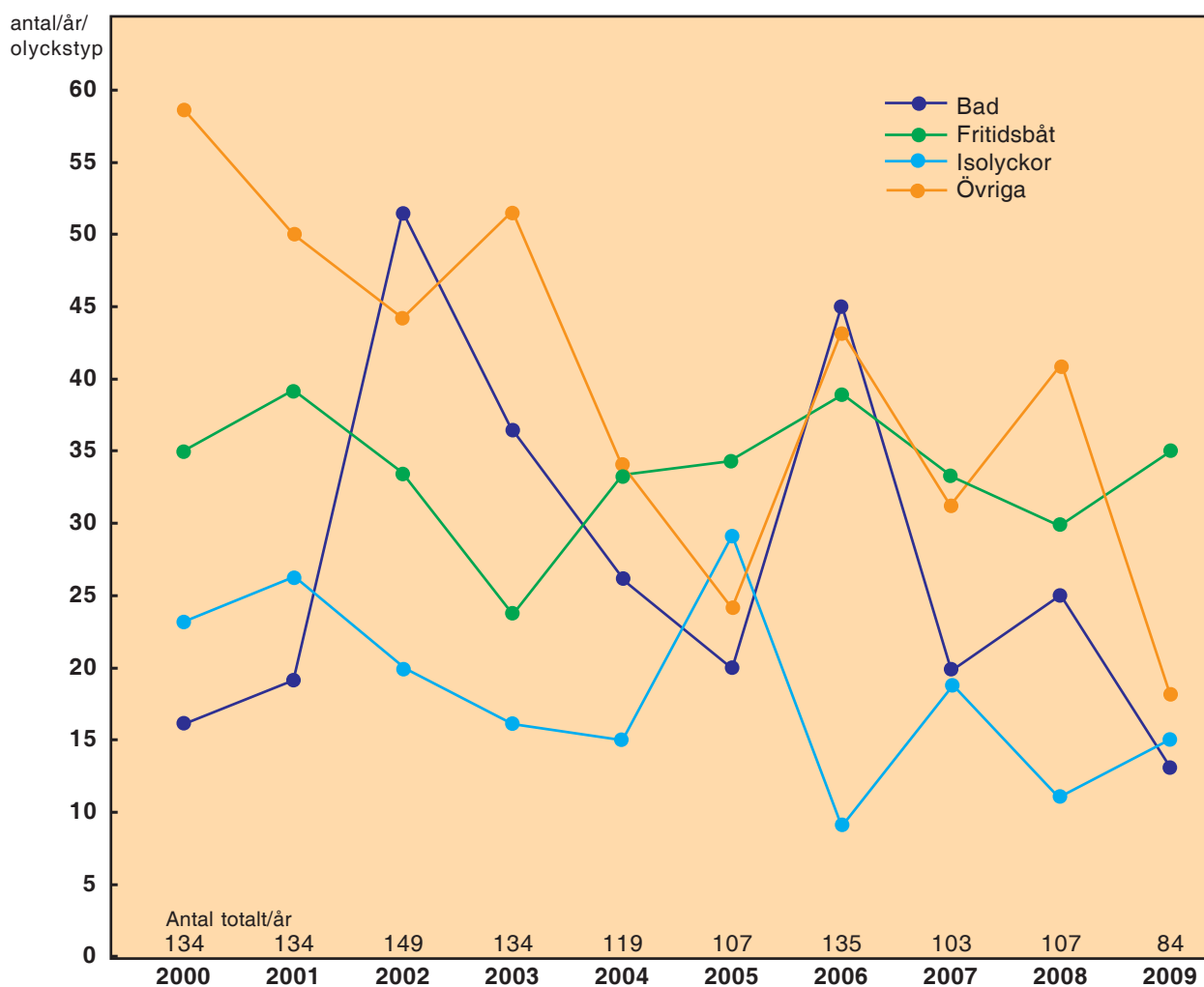
Under 2009 har totalt 12 personer omkommit i samband med fiske från land, båt eller is. Det är ökning med tre personer jämfört med 2008 då nio personer omkom. Jämfört med 2007 är det dock en dryg halvering från de då 27 omkomna.

Flera av de omkomna 2009 hade inte sällskap när de fiskade och de bar inte flytväst. De omkomnas genomsnittsalder var 60 år.

Under de senaste tio åren har i genomsnitt 15 personer per år omkommit i samband med fiske. Flest omkommer då de fiskar från små fritidsbåtar. Därefter kommer fiske från is. Ofta är de som fiskar ensamma och har ingen eller bristfällig säkerhetsutrustning.

*Transportstyrelsen redovisar 28 omkomna och 6 saknade för 2009 och för 2008 43 personer. Skillanden i antal beror på att SLS redovisar drunknade och förmodat drunknade svenskar även utomlands samt att Transportstyrelsen även redovisar omkomna i fritidsbåtsolyckor av andra orsaker än drunkning, exempelvis brand eller olyckshändelse.

Fördelning typ av drunkningsolyckor över åren 2000 - 2009

Långsiktiga tendenser

Det är svårt att se några tydliga tendenser om man studerar olyckstyperna under den senaste tioårsperioden.

Att badolyckorna ökar under fina somrar är tydligt vilket syns för åren 2002 och 2006. Det är annars svårt att se någon tydlig trend när det gäller denna typ av olyckor.

När det gäller fritidsbåtar kan vi inte se någon nedgång i antalet drunknade men då antalet fritidsbåtar enligt branschen har ökat kan det ändå innebära en relativ minskning.

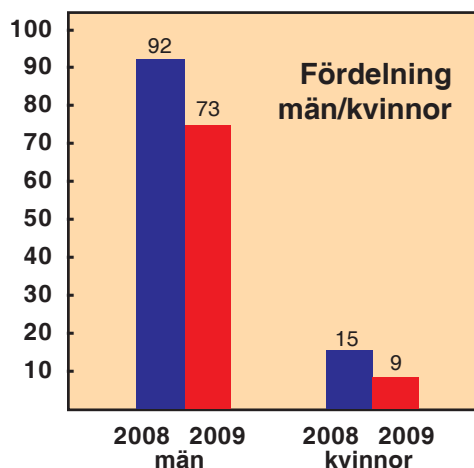
När det gäller isolyckor visar sammanställningen en svag minskning som störs av toppar åren 2005 och 2007. Större olyckor med flera inblandade samt fler skoterolyckor förklarar uppgången dessa båda år.

Övriga olyckor minskar, vilket till viss del kan förklaras med bättre olycksuppföljning. Detta påverkar då de andra typerna på motsatt sätt vilket gör uppföljningen per olyckstyp osäker i en jämförelse mellan olika år.

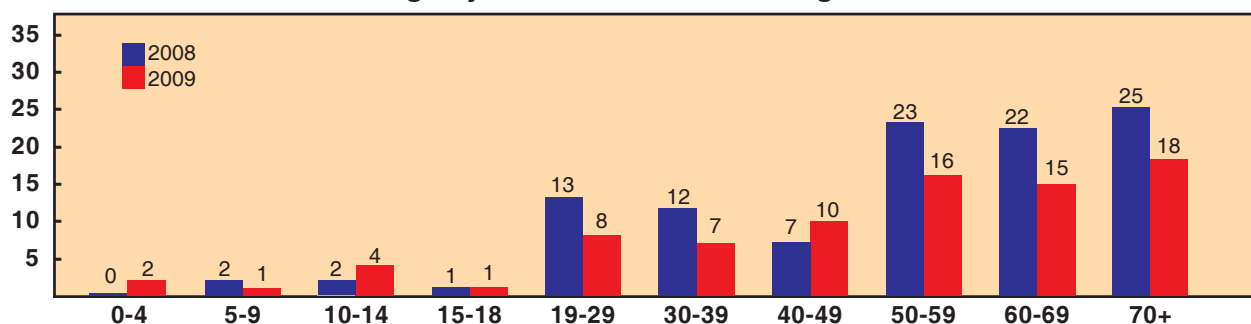
Fördelning män - kvinnor

Av det totala antalet omkomna under 2009 var 89 procent män (86 procent 2008).

Männens fritidssysselsättningar med hög risk-exponering i kombination med större benägenhet att ta risker förklarar fördelningen mellan män och kvinnor. Detta enligt den av SLS genomförda attitydundersökningen 2007.

Drunkningsolyckornas åldersfördelning 2008 och 2009

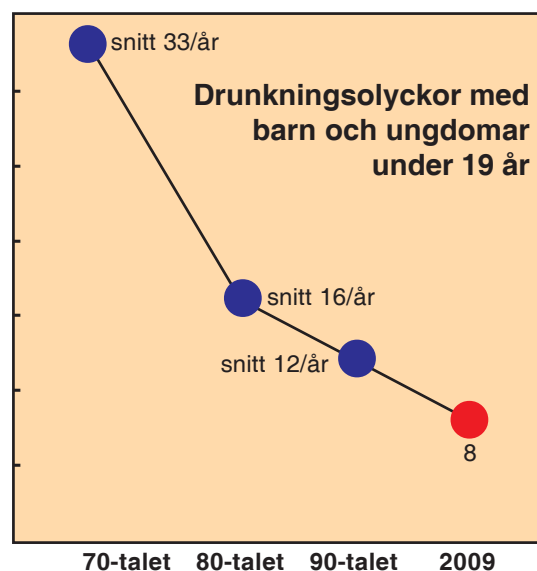

Åldersfördelning

SLS mål är att inga barn och ungdomar under 19 år ska drunkna. Under 2007 och 2008 var antalet fem per år medan det 2009 ökat till åtta. Typerna av olyckor varierar, fall i brunn och trädgårdspool, badolyckor, båtolyccka och ett fall i samband med skoteråkning på is.

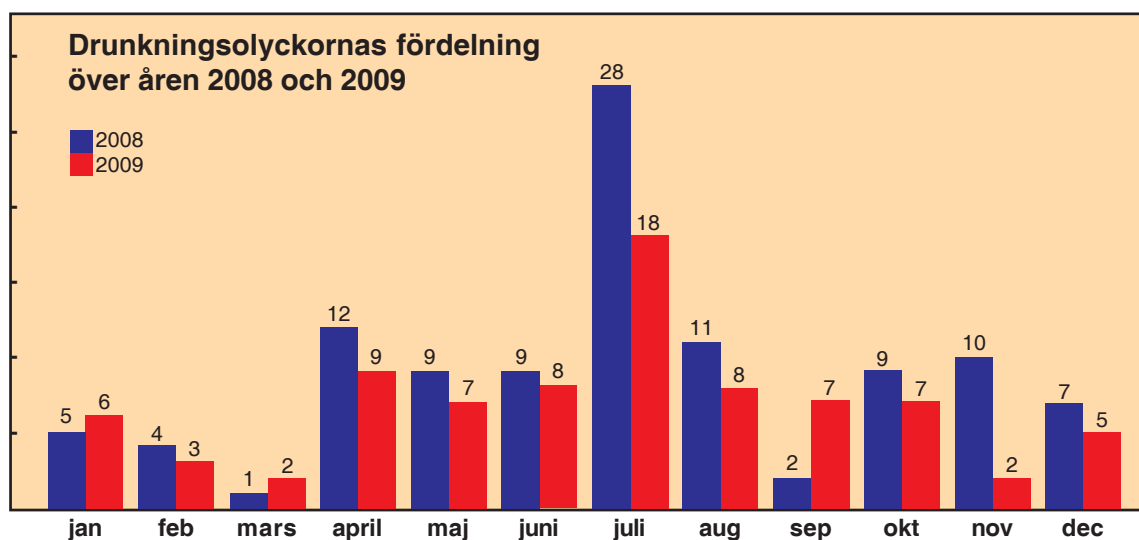
Av det totala antalet omkomna under 2009 är 60 procent över 50 år. (65 procent 2008) och 22 procent är över 70 år (40 procent 2008).

Under senare år har en ökning av drunknade i åldrarna 19-49 år kunnat konstateras. Vad denna uppgång beror på är svårt att säga i dagsläget utan behöver utredas vidare.

När händer olyckor

Inte överraskande händer flest olyckor under sommarmånaderna när många uppsöker hav och sjöar för bad- och båtliv. De flesta bad- och båtolycckor inträffar i mindre sjöar och vattendrag. Det kan förmodas att man här känner sig säkrare än i öppet hav och därmed omedvetet tar större risker. Detta gäller inte minst vid färd i fritidsbåt då en del, främst äldre, upplever det som onödigt att använda flytväst och att ha sällskap.

Drunkningsstatistik länsvis

Beräkning av antal drunknade per år och i genomsnitt under åren 2000-2009 samt beräkning av antalet drunknade per 100 000 invånare länsvis redovisas nedan.

Orsakerna till variationen mellan länen är sannolikt flera. Turistintensiva län kan exempelvis få felaktiga värden per 100.000 invånare.

Avvikelserna mellan länen är dock så stora att

det inte kan uteslutas att attityderna till och kunskaperna om riskerna vid vatten och isar skiljer sig i olika delar av landet. Fritidsaktiviteter i anslutning till vatten är också vanligare i en del län.

Det kan noteras att de norra länen har höga drunkningstal. Sannolikt spelar det kalla vattnet i norra delen av Sverige en avgörande roll vid dessa olyckor.

Drunkningsolyckornas fördelning länsvis 2000-2009											Genomsnittligt antal drunknade under 2000-2009	Antal drunknade/ 100 000 inv. 2000-2009	
	-00	-01	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08	-09			
Stockholms													
stad o län	8	14	16	17	17	10	25	14	16	10	14,7	0,7	
Uppsala	6	5	6	2	3	5	3	3	3	2	3,8	1,2	
Södermanland	5	9	7	7	6	3	4	5	2	2	5,0	1,9	
Östergötland	9	5	5	3	1	4	4	5	3	1	4,0	0,9	
Jönköping													
Kronoberg	8	6	5	3	2	5	3	1	1	1	3,5	1,0	
Kalmar	3	1	1	0	0	3	1	2	2	2	1,5	0,8	
Gotland	2	8	3	12	9	3	2	1	6	2	4,8	2,1	
Blekinge	1	2	1	4	1	1	1	0	0	1	1,2	2,1	
	3	3	1	8	6	2	1	1	1	3	2,9	1,9	
Skåne													
Halland	7	6	6	9	12	6	10	6	9	2	7,3	0,6	
Göteborg och	3	4	4	4	3	1	3	2	4	1	2,9	1,0	
Bohuslän	16	7	15	13	12	14	18	3	7	11	11,6	1,3	
Älvsborg	-	5	9	4	5	2	3	3	1	0	3,2	0,9	
Skaraborg													
Värmland	3	5	5	2	0	3	3	1	0	2	2,4	0,9	
Örebro	10	8	5	7	5	9	3	9	11	8	7,5	2,6	
Västmanland	3	2	9	1	3	2	1	0	4	6	3,1	1,1	
Dalarna	1	1	1	5	4	2	2	1	4	1	2,2	0,9	
	2	5	3	7	3	7	3	8	5	6	4,9	1,8	
Gävleborg													
Västernorrland	3	4	5	7	6	3	11	7	5	2	5,3	1,9	
Jämtland	4	2	4	1	4	3	9	4	4	4	3,9	1,6	
Västerbotten	5	6	7	6	6	1	5	5	2	4	4,7	3,7	
Norrbottn	6	5	5	7	4	4	2	9	7	4	5,3	2,1	
	8	12	8	5	7	11	8	8	7	2	7,6	3,1	
Utländska medborgare	17	8	14	-*	-*	-*	-*	-*	-*	-*			
Internationellt	1	1	3	-	-	3	10	5	3	5			
Summa	134	134	149	134	119	107	135	103	107	82		0,9	
Snitt per år under 10 år	120,4											1,3	

* Utländska medborgare ingår i länsredovisningen från och med 2003.

Vad gör den ideella organisationen Svenska Livräddningssällskapet

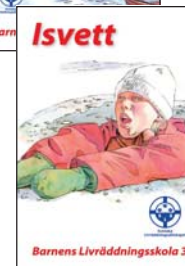
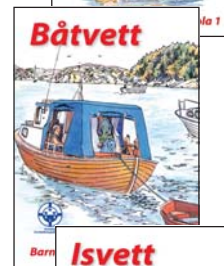
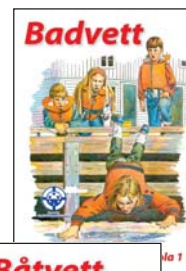
Det är bevisat att det finns ett starkt samband mellan simkunnighet, attityd till risker, kunskap om säkerhet och antalet drunknade.

För att tidigt kunna ge kunskap bedriver Svenska Livräddningssällskapet, SLS, sedan 1993 *Barnens Livräddningsskola* som består av ett attityd- och kunskapsmaterial. Barnens Livräddningsskola är anpassat till kunskapskraven i grundskolans läroplan vänder sig till alla barn i årskurserna 1-3. Varje år distribueras, utan kostnad för skolan, fler än 300 000 häften till mer än 270 000 elever i nära 15 000 klasser. Barnens Livräddningsskola drivs från och med 2009 i samarbete med Strålsäkerhetsmyndigheten, Sjöräddningssällskapet, Transportstyrelsen/Sjösäkerhetsrådet och SweBoat.

Barnens Livräddningsskola är en hjälp till skolan för att klara läroplanens mål när det gäller att ge barn vattensäkerhet.

*Simborgarmärket 75 år 2009,
en symbol för simkunnighet.*

På uppdrag av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap genomför SLS *självskyddsprojekt* med syfte att öka antalet simskolor för äldre för att dessa oavsett bakgrund och sociala möjligheter kan få lära sig simma.

Verksamheten kompletterar SLS utbildning av *simlärare* samt start och drift av simskolor för både barn och vuxna över hela landet.

Varje år utbildas ett stort antal *livräddare* av SLS. Målsättningen är att alla de som arbetar vid landets simhallar och stränder ska ha en utbildning anpassad till de krav som ställs.

SLS driver projektet *En vattensäker kommun* inom ramen för lagen om skydd mot olyckor. Syftet är att hjälpa landets kommuner att förbättra vattensäkerheten och därmed minska antalet tillbud och olyckor.

Livräddningssällskapet framställer och distribuerar *informationsmaterial* i flera olika former. Allt för att minska antalet tillbud och drunkningsolyckor till ett minimum men också i syfte att visa vilken livskvalité, frihet, glädje och möjlighet det ligger i att säkert kunna vistas i och vid vatten.

2009 var Svenska Livräddningssällskapets 112:e verksamhetsår. Under dessa år har antalet drunknade minskat från drygt 1000 till 84 personer.

SLS har som mål att minimera antalet drunknade i Sverige. Vårt mål är att ingen ska behöva drunkna på grund av okunskap.

**Svenska
Livräddningssällskapet**

www.sls.a.se

Svenska Livräddningssällskapet, SLS
Spångavägen 47, 168 75 Bromma
info@sls.a.se

Ytterligare information

Karin Brand, 0762 00 78 22

Anders Wernesten, 0705 92 95 67